

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dissapte 5 de Febrer de 1898

Núm. 3467

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Pias.	3/50
6 provincies trimestre.		1
Extranger y Ultramar		1
Anuncis, a preus convencionals.		

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografía Mallofré, carrer Junquers, 6.
No's retornan los originals encasa que no's publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRÓ** accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.
Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

pera Senyoras y Senyoretas
baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

DIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Las Directoras d' aquesta Academia tenen lo gost de participar á las familias que desde 12 de Janer del corrent any, queda de nou obert lo curs de TALL, CONFECIÓ y MONTURA de tota classe de prendas de vestir, tant en roba blanca com de color, ab l' esmero y poloricitat que tenen acreditats.
Ensenyansa perfecta y rápida y al alcans de las inteligèncias mes limitadas, gracias á lo senzillés de nostre sistema.

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

XEROP SERRA

Tos

Tos

FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

Vinyas Americanas

DE **Marcial Ombrás** (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

Importancia comercial d' Alger costums y habitants

IV.

Una de las tardes més fantásticas que hi passat sent á l' Africa francesa, va ser un diumenge á la tarde que me'n vaig anar dins la populosa barriada musulmana d' Alger. Aquesta barriada es gran, molt gran, y es la antigua Argel dels famosos piratas. Dos ó tres amichs volian acompanyarme á la «Casbah», nom que avuy donem á aquesta barriada exclusivament musulmana, pero ó sigui per la feyna que tenian, ó sigui perque dins d' aquesta no hi ha massa seguretat, lo dia d' anarhi no venia, fins á tant que vaig determinar un diumenge á la tarde d' anarhi tot sol, sortint á las des

de la tarde de Mustapha, y avall, fins Alger, disposat á pendreho en calma, perque pensava que fins á posta de sol tenia prou temps, y també per la calor tan sofocant com feya, ja que allí tot es pujadas, escalons y rams d' escalas, fins al cap de munt de la montanya que també hi ha carrers.

Hi ha un carrer enclavat al poble europeu que casi bé pot dirse que va de dalt á baix, que hi ha al cap de vall alguna familia juheva; lo carrer porta'l nom de «Rue Porte Neuve». Donchs per comensar á entrar, lo carrer aquest es potser lo mes ample de la barriada musulmana, y aixó que no tindrà més que uns doze pams d' amplaria; no cal dir que haventhi tantas rampes y escalas no hi poden passar ni carros ni animals, y la gent no té altre lloch pera passar que quatre ó cinch pams; el mitj del carrer tant si pujan com si baixen, los demés pams los tenen presos los arabes que s' ajuhen carrer amunt; me vaig quedar una estona parat al cap-d' avall d' aquest carrer contemplant aquella professó de fantasmas que m' hauria agradat treuren una fotografia; com tots van blancs m' ho semblavan.

Hòmes y donas amunt y avall, tot moros, perque allí no's ven un europeu per salut; tots poch-á-poch perque en quatre ó cinch pams de lloch que queda al mitj del carrer pera passar y escalons que hi ha, no's

pot pas anar depressa. Per fi, vaig posarme afiletat en aquella estranya professó y amunt; me trobava cara á cara ab una dona mora; com jo no anava depressa pera apartarme, havia d' aturasse ella, pero res; fins á més de mitj carrer hi ha tendas, que venen merjar cuyt, altres pans; altres fruytas, y posant los pans que surten quatre pams al carrer, y després ne geyen per ser dos cents per los escalons y carrer amunt, de manera, que puestos hi havia que no hi havia lloch per passar, y que no's bellugavan; alguna vegada vaig sortir de la fila per no tindre empentas y poguerho veure millor. Las casas d' aquest carrer tenen tres pisos, y las travessias que hi ha tindran sis pams d' ample, y també las casas altas; en aquestas travessias hi veyan assentadas al carrer algunas familias israelitas pero's veyan que eran pobres; las tendas y revenderias tenen lo lloch tan reduhit, que no estrany que tinguin mes cosa al carrer que no pas dins; la tenda més gran no tindrà més que quatre metres quadrats, y redonas com una cova; per dins se venhen caus, pero en tot se veu que als pisos hi pujaran per las travessias, no hi balcons ni finestras; no mes, hi venhen uns finestrons d' un pam ó de dos, y enretzats molt espessos.

La calor y aquell bat y olors de menjers estrany que se sentian per aquell carrer, feyan agafar enganias y suhor; pero amunt, iquinas fantasmas hi veyan! Un poch en amunt del carrer hi ha algunas botigas de barbans; allí vaig fer un sito de quatre ó cinch minuts, plantat devant la entrada ó cova d' una barberia, aixugantme la suhor, y mirantme aquell cuadro que m' hauria fet riure si hagués estat en un país conegut, pero allí s' havia de ter la cara seria, y més anant tot sol: donchs dins á la barberia los dos moros que afeytavan anavan encamisats. En un restaller petit que sortia tres pams á vors del carrer, hi tenian set ó vuyt navajass, miralls no n' hi havia cap, cadires tampoch, no hi havia cap aixugamé, ni res de cap classe de roba; pel voltant d' aquella barberia ó cova hi havia un banch de tres pams d' ample, que hi jeyan tots los que hi havia, menos los dos que afeytavan, que per tindre més claror los afeytavan vora'l carrer y tots dos s' agnentavan la bacina. Los clients que no cabian dins á la botiga, estavan assentats y ageguts al carrer. M'nires vaig estarme allí al devant la porta, ningú va dir cap paraula; ells tenen la costum d' afeytarse tres centimetres tot lo tombant del cap, y la barba que casi tots ne portan, se l' afeytan de mitja cara al darrera; al devant gens; aixó fa que quan lo barber los té arreglets semblan gossos mustins.

Després d' haver fet aquest alto, vaig seguir poch-á-poch y amunt aquell carrer, mirantme aquellas revenderias de fruytas tan foscas, com los mateixos amos que les habitan, ja que'l carrer s' anava tornant més estret, la gent de per allí dins eran de color de plom; jo m' hi aturava per veure aquells caus que s' veyan als recones que sens dopte comunicavan ab altres habitacions del darrera la tenda. En tot lo carrer, apesar dels molts establiments que hi havia, no s' hi veyan ni una dona per dins. Ab aixó, la gent anava desesperent per aquellas travessias com á fantasmas, y m' anava quedant casi sol. Pensava trobar algun carrer travesser que hi hauria moviment, pero aixó no venia, al contrari; lo carrer que en tant de moviment de gent s' havia comensat y sent un poch dret, se va tornar estret de set ó vuyt pams y tort, plé de finestrons y sense poguer comprendre quants pisos hi havia; las portas d' entrada totes tancadas, y vaig veure que quan sortia ó entrava algun moro en aquells caus, tancava sempre la porta. Me vaig parar devant d' algunas por-

tes d' entrada que tindran sis pams d' alsada per tres d' ample y no més, y de finestrons se'n veuen per tota la fatxada, y algunas vegades de dos en dos, amples d' un pam quadrat. m' hauria agradat entrar en aquells caus y veure lo que hi havia per dins, pero res, gracias de poguer anar per aquells carrerets contemplant aquells geroglífichs, quan de sopte, aquest carrer no'n va tenir prou de tornar-se estret y tort, que's va transformar en una mina; las fatxades del carrer s'ajuntan, y queda fet una mina de sis pams d' ample per dotze d' alsada; l' avans de las casas es sostingut per una rengla de tronchs d' arbre que encare ho fan més ferotge, allí á la boca de la mina vaig quedar plantat, si hi entro, ó no hi entro, la claror que veyia al cap d' aquella mina carrer me dava ánim per entrarhi pero per un' altra part jo veyia que hi havia uns bultos á trenta metres d' allí ahont era jo, que no's movian, lo que feya que jo m' estés allí com una estàtua, pensant: ¿Qué seran aquells bultos dins de la mina que no's bellugan? En aquesta estona van pujar per aquell carreret amunt dos árabes l' un darrera l' altre, y sense dar-me lo Deu vos guard, se ficán dins la mina. Allavors vaig poguer veure com los bultos feyan lloch per passar aquells, y que serian tres ó quatre árabes aturats dins, donchs no podian ser altra cosa. En tot jo estava allí com si m' hi haguessin posat per guardia, mirantme y tornantme á mirar aquellas rengleras d' homes y buscalls que aguantan los devaners de las casas formant un arch de punta d' atmetlla, que sens dubte seran nri criader de ratas y dragons tot alló. ¿Qué ferotge era al veure com los pochos árabes que venian per aquells carrerets entravan dins la mina y desapareixian al cap d' avall casi tapant la claror! Si hi entro, ó no hi entro, tornava á pensar jo; molts pensaments vaig fer per tornarmen pel mateix carrer en aquells moments, quan pujant dos ó tres árabes més, y també's ficán dins, ja no veig pensarhi més, al darrera d' aquells árabes vaig entrar á la mina y endins.

ISIDRO LLEVAT. Reus 4 Febrer 1898. (Seguirá.)

ARTS Y LLETRAS

Lo Tatus y 'l Metus

Des gitanets de pura rassa; aquí era de Reus y 'ls seus encontorns que no coneguéis los dos personatjes més importants de la familia gitanesca de darrera 'ls Cuartels? Perque hi ha que advertir que ho eran los mes importants. Pobrets y espenllingats; pero ab bon humor sempre, aixó si ahont hi havia 'l Tatus y 'l Metus, era qüestió de logarhi cadiras y aflixarse'ls aléctichs, perqué, creyeume, s' hi passaba un bon rato y s' hi reya de bona gana. Iguais en tot, sempre junts, qui no'ls hagués conegut, los hauria pres per germans,

(Tercer) A plech de treballs regionalistas

DISCURS

legít per don Ferrán Girbal y Jaume en la inauguració de la secció de Bellas Arts del Centre Escolar Catalanista.

Arribat á la estació vaig juntarme ab un amic que m' hi esperava, y junts prenguerem caté, essaborint los últims moments de companyia que mútuament nos feyam. ¿Qué n' es d' infelís l' esperit humá! He vist molt pocas personas que no incorrin en la mateixa falta. Esteu esperant la senyal de marxa; sabeu que falta més de mitja hora; teniu un sentiment de separarvos del que vos despedeix y aquest se troba en lo mateix cas tocant á vosaltres; donchs á cada deu minuts, á cada cinch, á cada dos, vos trobeu ab lo rellotje á la mà contant los que faltan. Saben de sobras que desde la última vegada que l' heveu mirat no ha transcorregut lo que vos queda de temps per enrahonar tranquilament... Pero aquí está 'l bussilis; los nervis, la tranquilitat, la por á la rapidés dels minuts ne'ls deixa oblidar y la impaciencia no'ns permet tenir una conversa, y tot se redunheix á paraulas soltes, á buscar arguments nous pera novas qüestions que no se sostenen y... á tornar á treure 'l rellotje, com més sovint millor. Y aixó va succehirme á mí fins que s' obrí l' andén, y poch rato després soná la campana. A las nou del matí sortí aquell tren que havia de durme á Valladolid pera pasar d' allí á Salamanca, terme del meu viatge y tema principal d' aquestas notes.

tots dos eran prims com una agulla de fer mitja, no os enganyo no: crech que sense cap esforç, haurian pogut passar, posats de llaroh, pel tubo d' un quinqué, una sola diferencia tenian: lo Tatus era molt alt, tant que hauria pogut donar una castanya al enxeneta, quan arriba el cap demunt d' un espedat de set; en cambi 'l Metus era tant petit que sense acotxarse gens ni mica, passava guapo guapo per sota la panxa d' una somereta petita y vella que 'ls hi havian donat, com dráps dolents y en la que cifraven ells totas las sevas esperansas.

No parlo pas d' are lo que os vaig á referir, va passar ja fa bastants anys. Arribá la fira del meu poble y com de costum, de gita os ab tota classe de caballerías per vendre y de gent ab tota mena de bestia, per vendre també, no'n van faltar. ¿Falterian lo Tatus y 'l Metus, que anavan á tot arreu? ¿Cal Se gastaren l' últim ralet que tenian per comprar un pinso pera la somereta y de bon dematí, á las tres ó las quatre, sortian de Reus tant campantas com sempre. Com bons tipos que eran de la gitania, no cal dir com anavam vestits, ab la advertencia de que respecté al vestit, igual que respecte á tot, com avans hem dit, era l' un lo retrato del altre; la gorra peluda enfonsada fins las cellas: per sota la gorra los corresponents rinxos que arribavan fins als ulls; la brusa blava ab las consabudas borletas; y finalment uns pantalons estrets fins als genolls y acabats en una campana tant estremada que sols deixava veurer tres ditets d' unas espartenyas tant velles que de ellas haguera fet Ovidi una de sss elegias més tristas. ¿Quin camí mes dolorós, fills de Deu! Ells prou haguera volgut enar á pas viu per no sentir tant le fret de la matinada, pero aixís l' animalet que ab prou fenyá podia caminar, se cansava y aixó no 'ls convenia pas.

La riera está plena de gent: no se sent á parlar de res mes sinó de tracies de ventas, compres y baratas d' animals aquí veuren un rotlo de pagesos escoltant los elogis que fa un payet d' una mula que tot s' ho necessita pera poguerse tenir drete: allá veureu un gitano montat sobre un caballet y escarrassantse per ferlo corre á cops de xarriaca y volguent fer veure á un compradó, que 'l cavall corre molt, encare que á n' ell li sembli que corre poch; més amunt alguns homes que están disputant sobre no sé qué: més avall uns altres que discuteixen sobre no sé cuantos; en fi, la riera lo dia de la fira al dematí, es un desfet.

¿Miréuslos! No sé si fan agatá ganas de riure ó he fan liástima, tot lo sent dematí s' han estat de parada, arresarats á la pared d' una casa d' allá vora la font, y... res, no ha passat un alma: es á dir, ánimas n' han passat moltes ab los seus cossos corresponents, pero ningú 'ls ha preguntat que hi feyan allí. Tocan las onze y... res tocan las dotze y... res tampoch. De mica en mica la riera ha anat buydantse de gent: casi no hi queda ningú solsament se veu alguna que altre rotlo de gitanos que més ó menos contents, segons lo nego-

Deixaré de relatar un viatge sense alicient ni incident, sense res de notable com no sigui la estació de Mora la Nova, ahont s' arriba á mitjdia y en qual restaurant fan pagar lo diner per endevant tardan en servirlo y després portan la sopa bullint... y toca la campana y altre vegada en marxa.

Després de seguir la costa catalana, sembrada de viletas tan bonicas y capritzosas com Sitges y altres, fatiget y aborrit per la trepidació y la successió de túnels, ponts, montanyas, planas, tot d' ana successió tan rápida que semblava una barreja, á las duas de la matinada del dia següent vaig arribar á Medina, ahont hi ha cambi de tren.

Era nit negra y no's veyia res. No obstant, Medina del Campo tingué en lo seu bon temps gran importancia per son comers y mercat de produccions estrangeras (1). Lo 21 d' Agost de 1520 fou incendiada per l' arcaide Ronquillo y 'l capitá Fonseca per haberse ne-

(1) Dich extrangeras, perque en aquell temps las del país si existian debian tenir poquíssima importancia. Vegis lo que dia un escritor coetani precisament d' aquella época: «No se distinguen (los castellans) en ningún arte mecánico ó liberal: casi todos los á tines que hay en la corte del rey son franceses ó de otras naciones. No se dedican al comercio, considerándolo vergonzoso porque todos tienen en la cabeza ciertos humos de hidalgos... Prefieren enviar á otras naciones las primeras materias que su reino produce para comprarlas después bajo otras formas, como se observa en la lana y en la seda que venden á los extraños para comprarles después sus paños y sus telas.» Francisco Guicciardini, embajador cerca de Fernando el Católico, 1512-1513, tradac. de D. Antonio M. Fabié, págs. 199 y 200.

ci que han fet, encenen foc y 's preparan á fer la casola. Y eb tot aixó 'l Tatus y 'l Metus no han pogut vendre la somera y la carpanta 'ls aixeca; pero no es aixó 'l pitjó; sino que la somera ja no le vendrán y las butzacas están mes peladas que la cara d' un torero.

—¿Qué fem Metus? —¿Que sé jo, Tatus! —Jo dech tení 'ls budells més esquistits que 'ls macarróns. —Yo tinch lo cos més prim que un vidre de balcó. —Pero que no necessitan someras en aquest poble? —A la cuenta: sixis ho veig, ¡malvinalge puguin fer! —Be ¿qué fem, Metus? —Lo que vulguis, Tatus.

Y tots dos, filosofant com á homes morts de gana xano xano se'n van cap al portal y entren dintre la població; bueno ja som á la plassa pels carrers no hi ha ningú: tothom dina, tothom menos lo Tatus, lo Metus y la somera. ¿Si 'ls van voltar de vagadas los carrers! desde quarts d' una fins á las quatre haguereu vist molta gent, molt de tot; pero també haguereu vist moltes vegadas al pobre Tatus, alt com un gegant, ab las mans á la butzaca y xiulant entre dents: darrera seu al nenut Metus ab lo cap tot acotzat y no sé si resant é malehiat á algú y darrera de tots la pobre bestiola ab lo cap entre las potas del devant y ab més ganas de tirarse al mar que no de passejar los gegants y 'ls nanos per la vila.

¿Com ho farán per lograse una caixaledeta de pá y mitja roba d' arrós? ¿Demandarán caritat? ¿Cá que'n donarán vergonya. Procurarán afanarho d' algún puestó? menos: encare que siguin gitanos son honradets. ¿Ja está! ¿No diu que fan un cos d' homes? Donchs lo Tatus te las camas molt llargas y sinó guanya 'l bé, guanyará lo gall, ó sino las dugas cocas ó sino la seba, que també es menjá. Tal dit, tal fet: ja tenim al llargerut descals, ab la brusa arremangada y escupintse á las mans a' costat de quatre ó cinch mes, tots en rengla y disposats á emprendre la correguda á la senyal que donará l' agutzil. A la una... á las dos... á las tres. Animo, Tatus: corre, fillat del meu cor: empassatais de viu en viu, li digué 'l Metus que ab las mans darrera aguantant lo ronsal de la somereta los veyia marxar ab l' ánima penjada d' un fil. Pero l' altre ni menos lo sentí: ab quatre passas ja va ser al cantó y 's perdé de vista. La expectació era general: ¿qui guanyará? ¿qui arribará primer?

—No cal dir: aquell gitano, 'l Tatus no veyeu que es tan llarch? —Ja pujan, ja pujan. Efectivament: al cap d' un minut tomba 'l cantó nostre valent y ab quatre passas mes arriba á la barra. ¿Quina alegría! fins la somera s' haguera posat á ballá una polka si n' hagués sapigut. —No val, no val, que es ganxet, es de Reus.

gat á dexar la artillería pera combatre á Segovia, alçada á favor dels Comuneros, lo qual doná motiu á que 'ls segovians, agrahits, escriguessen als medinesos una carta que's conserva y s' ha fet celebre.

L' historiador Lafuente diu: «Medina había sido hasta entonces el emporio del comercio, el gran mercado del reino y el principal depósito de las mercancías extranjeras y nacionales de paños, de seda, de brocados, de joyería y tapicería; sus ferias anuales tenían fama en el mundo. Todo pereció en aquel día de desolación: de setecientas á nuevecientas casas fueron consumidas por las llamas.»

Al devant de la estació vegi confosament una torratxa que's destaca entre ruinas del históric castell la Mota; es la torre del homenaje. Allí morí Isabel la Católica; allí pintá Rosales lo cuadro que comensá á donarli fama; allí estigué pres durant vint anys Hernando Pizarro, germà y company de gloria del conqueridor del Brasil, y allí estigué també pres, després de cometre mil felonias l' abominable Cessar Borgia, que s' escapá y 's refugiá en les estats de son germà lo rey de Navarra (1).

Vaig cambiar de tren y com era imposible traspasar ab la vista las tenebras que atravessaba, vaig probar d' adormirme y ho veig conseguir, tot sentiat de tant en tant cridar los noms de las estaciones y unas veus de donas que venen liet.

Quin despertar tan trist al mirar per la finestreta y trobarme ab aquells camps blanquinosos, esterils, sechs com un ermi...

(1) Morí en lo siti de Pamplena en 1057.

—Bo: ¿qué diuhon ere aquets brétols? vinga 'l be, agutail.

—No li donguis, Murici, que aixó no val.

—Bé: aném á dirho al alcalde.

Y en efecto lothom cap á buscar la autoritat suprema del poble: y 'ls pobrets payets ab la bestia detrás y caminant ab cuydado perque no se 'ls hi trenqués la panxa cap á dilucidá 'l càs, que en aquell càs era, per ella de vida ó de mort. Tomba d' así, tomba d' allá, al últim lo treben y després de molts crits y moltes disputas y molta saragata se 'ls hi dona 'l be.

—Be: ¿ahont es?

—Oh! lo Ritu 'l guarda.

—¿Y ahont es lo Ritu?

—Oh! no he sé.

Vaja, altre vegada buscant al Ritu y passejant pel poble la somereta y la fam.

Gracias á Deu: ja 'l tenen: ja poden menjar: sí, pero ¿cóm? falta tot: ps, oli, vi, sel, arrós, fins cassola per ceure 'l ¡quinas engunias, Deu meu! Sort d' un bon pastó, 'l Manso, que 'ls hi va comprar lo bé y á uarts de sis de la tarde entravan al hostal y s' atipavan com á bou.

Lo dia havia sigut trágich pel pobre Tatus y pel no menos pobre Metus; pero al vespre s' entornavan á Reus ab lo ventre mes plé que un got d' aygua, quant se sobrix, ab la somereta tota trempada y ab quatre ó cinch pessetes á la butxaca.

Peró, aixó sí: havia ja jurat que á la fira del meu poble no hi tornarian mes.

B. MIRAVET GATELL.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 4 de Febrer de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroida	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OSER. particular
9 m.	745	65		7.8	Ras	
3 t.	745	61				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol. 47	7	11	O.	Cumul	0.4
3 t.	Sombra 25		16	O.		0.2

Lo dia d' ahir sigué bastant fret y ventós, lo qual ens feu recordar que encare estém al bô del hivern.

Fora de desitjar que no durés gayres diis aquest mal temps.

Llegim en la premsa de Barcelona que ab motiu del misatge elevat á Mr. Zola per sa campanya en favor dels juheus, firmat per alguns estudiants de la Universitat, s' ha redactat un escrit protesta per los elements catòlics de la mateixa, el que en poch moments s' adheriren més de 300 estudiants.

En nostre modo de sentir ni uns ni altres tenen la rahó completa. Ni als juheus se 'ls ha de defensar perque son juheus ni se 'ls ha de condemnar per ser ho. Nosaltres creyém que es una rassa que no pot tenir simpatias per son esperit egoista y absorbent, y que no mereix que se la defensi baix lo punt de vista de tolerancia y humanitarisme quan ells tan pocas consideracions tenen á la societat. Pot ser lo capitá Dreyfus ignoscent, pero altres ignoscents s' han sacrificat entre mitj del silenci dels que avuy tant cridan en favor del desterrat francés.

En aquest assumpto hi juga bona part de paper un punt de religió y anti-religió que per res hi hauria d' intervenir. Si ha faltat que se 'l castigui, sino, que s' repari l' injusticia comesa sens tenir en compte si es ó no juheu.

Diumenge al matí morí á Tarragona ahont havia anat pera veure si s' restablía de sa trencada salut, D. Dolors Trilla y Anguera, tía del notari d' aquesta D. Pere Rull Trilla y de D. Rosendo Rull Trilla, mestre Normal de las Borjas del Camp.

Se li doná cristiana sepultura en lo Cementir d' aquella capital, y avuy dissapte, á las deu del matí, en la iglesia de la Providencia se celebraran los funerals en sufragi de la seva ánima.

Telegrafian las següents importants noticias de Cuba:

«Lo cabecilla presentat, Joan Massó, residirá á Manzanillo.

Altre cabecilla presentat, Ventura Marsin, assegura que Calixte García va fer fusellar als presoners de Guisasa.

Lo «Diario de la «Marina» prepara un extraordinari dedicat á la pau.

En ell hi colaborarán las firmas de més prestigi. Las senyoras dirigen una patriótica excitació als pares y esposas dels que s' troban aixecats en armas contra Espanya pera que abandonin la guerra y tornin á sas llars, ehont, á benefici de la nova política, podrán gosar de las dolzuras de la pau, recobrant la tranquilidad perduda.

Desde avuy quedarán regularisats los serveys en la linea de Fransa, excepte entre las de Llinás y Palau tordersa, en ahont ocorregueren desperfectes de consideració.

Per la linea de Vilanova circularán los trens com anteriorment, acabant lo tráfic extraordinari per la linea de Vilafranca.

Ja era hora.

Llegim en un colega de Tortosa:

«La Companyia d' ópera, que ab tant aplauso actúa en nostre Teatro Principal, ha obert un nou abono de quatre funciones, que acabarán lo diumenge próxim. Desde aquésta, surtirá cap á Reus, segons se diu.» Nos alegrariam que resultés certa la suposició de nostre colega.

Ahir nit, á las nou, en lo «Centre Excursionista de Catalunya» lo senyor don Joaquim Miret y Sans doná lectura á son estudi sobre: «L' allegat de la comtesa de Foix pera la successió á la Corona d' Aragón».

Com l' assumpto es interessant, suposém que la concurrencia seria numerosa y escullida en aquella típica societat.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat puja á 784.86 pts.

¿Q'í ven lo LLENSOL INGLÉS?

LA CASA «PORTA»

¿Q'í ven la acreditada y rica tela de cotó LA DOLORES per DEU PESSETAS la pesa de 20 metres?

LA CASA «PORTA»

¿Quina casa dona una pesa de 20 metres de TELA TOT FIL per 15 pessetes?

LA CASA «PORTA»

REMITIT

Senyor Director de Lo SOMATENT.

Molt senyor meu: Li prego se serveixi donar cabuda en lo períodich de sa digna direcció, al següent remittit.

Gracias anticipadas de son affm. s. s.

Q. B. S. M.

Emili Ferrer.

Per lo remittit publicat en tots los diaris d' aquesta ciutat firmat per D. Antón de Solo y per la citació que dit senyor me feu devant del Jutjat Municipal en demanda de conciliació preparatoria de querrela d' injurias, me vaig enterar ab pesar, que dit senyor s' havia ofés y fins estimat injuriat pels conceptes estampats en altre remittit firmat por mi y publicat en lo Diario de Reus del dia 29 del próxim passat J.ner. Com s' hi ha gué ofensa ó injuria desde ara involuntariament, fou pública, pública entench ha de ser la rectificació que m' complaheixo en fer en los següents termes:

Al publicar lo remittit, no m' vaig proposar molestar en lo més mínim al digne Notari don Antón de Solo, del qual cap motiu de queixa ni com particular ni com funcionari públich tinch, ans al contrari, estimo es un Notari honrat, inteligent y probo, y si aparegué alguna frase injuriosa, fou deguda á ma ignorancia ó á la redacció equivocada del mateix.

En proba de que no vaig tractar d' ofendre al senyor Solo me vaig complaure en donarli amplias satisfaccions devant del Jutjat Municipal en lo dia d' ahir, tan explicitas y espontáneas que bastessin, pera que la defensa y representació de dit senyor, se donessin per satisfets, retirant la acció criminal contra mi.

Tot lo que en proba de ma imparcialitat y justicia feig públich.

EMILI FERRER.

Reus 4 Febrer de 1898.

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Queda de manifest en la Secretaria Municipal en lo negociat corresponent durant lo terme de 15 dias

comptaders desde sa publicació en lo «Boletín Oficial» d' aquesta provincia l' avéndice el amillarament de la riquesa rústica pera l' any económic de 1898-99, per si 'ls interessats desitjan examinarlo y produhir las reclamacions que en justicia hi hegi lloch; passat dit terme no s' admeterà cap protesta ni reclamació.

Lo que s' anuncia á ff de que arribi á coneixement dels interessats.

Reus 4 Febrer 1898.—L'Alcalde, Joseph M. Borrás.

Gas Reusense

La Junta d' Inpecció en cumpliment de lo que disposa l' article 13 dels Estatuts, convoca á la general ordinaria de senyors accionistas pera 'l dia 27 del actual á las 40 del matí en lo local de costum.

Vuyt dias avans estarán de manifest en Secretaría los inventaris y balans del últim exercici y la llista de senyors accionistas.

Després del despaig ordinari se procedirá á la elecció ce dos vocals, un suplent y administrador.

Reus Febrer 1898.—Lo Secretari, Joan Serdá.

Registre civil

del dia 3 de Febrer de 1898

Naixements

Aleixandre Paulo Tusquet, de Sebastiá y Maria.—N. Abelló Pascual, de Joan y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joan Bordas Gavaldá, 53 anys, Sta. Clara 2.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Agueda.
Sant de demá.—Santa Dorotea.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65.30	Filipinas	
Exterior	81.45	Aduanas	97.75
Amortisable		Cubas 1896	93.50
Fransas	16.20	Cubas 1890	7.4
Norts	23.05	Obs. 6 0/0 Fransa	70.50
Exterior Paris	62.12	Obs. 3 0/0	38.87

GIROS

Paris 32.70 Londres 33.49

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda el comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

ANUN IS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)

Constituheix una gran equivocació la que sufren la majoria dels herniats (TRENCA TS) al creure que qualsevol brager comprat al etzar lo suficient pera retenir y fins cur-r las hernias, essent aquest error causa de moltes complicacions funestas.

Per qui correspoogui, no s' deuria permetre lo cinisme de certs mercaderes d' ofici que ab major descaro s' titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periodichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consu'teu ab vostre metje, ab seguretad ves dirá que pera la curació de vostres petites, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo brageret de cautchouc ab ressort, testimoni: n'ho aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatillas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá espe'ialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles 2.ª Barcel. na. Establiment «La Cruz Roja»

REUS—PLASSA DE PRIM.—REUS

EN TARRAGONA: Visita tots los dimars de 10 á 4 de la tarde, carrer Conde de Rius (avans Hospital) número 5, primer, 1.^a

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca), 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilafranca)
12'11 t. mercancias, segunda y tercera.
15'57 t. correo (per Vilafranca.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilafranca).
15'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'49 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

La Reus á Lleyda
8'40 m. — 5'23 t.
De Lleyda á Reus
5'50 m. — 3'50 t.
De Reus á Vimbodí
1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Vimbodí á Reus
9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Tarragona á Valencia
9'30 m. y 11'30 n.
De Valencia á Taragona
11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos
ARRIBADAS
De Tarragona, 8'30 m. h

De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 12'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 12'30 m.
De Lleyda y Huesca 7'30 m.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'00 t.
Los pobles servits per peatens á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Didax», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums típicas», per id.	2 "
«Alcozer», monografia, per id.	4 "
«Poetas», per Manel Marinello,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jacinto Verdagué,	4 "
«Lo Pi de las tres brancas», per id.	2 "
«L' Aglenya», per Ramon Masferrer,	4 "
«Croniques Pirenencas», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	2 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	16 "
«Araut pel mon», per Santiago Russinyol,	12 "
«Les Croniques catalanas», per Gabriel Turell,	12 "
«Obres catalanes», per Joseph Izart,	20 "
«Poetas», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias,	8 "
«Montlbau», per Bosch de la Trixertia,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "

SECCIÓ CASTELLANA

«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-	12 "
saves,	8 "
«Espectres», per Erich Ibsen,	8 "
«Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.	0 "
«Cansons Catalanas», harmonizadas per Enrich More-	0 "
ra, han sortit:	0 "
«Sant Ramón»,	2 rals.
«Planys»,	2 rals.
«El Maquidia», per Brunet y Bellet,	4 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Además están á la venda diferentes obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranyers.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas del día 4 de Febrer de 1898

HORA	TEMPERATURA	WIND	WIND DIRECTION	WIND FORCE	WIND VELOCITY	WIND VELOCITY	WIND VELOCITY	WIND VELOCITY	WIND VELOCITY
00	10	0	0	0	0	0	0	0	0
03	10	0	0	0	0	0	0	0	0
06	10	0	0	0	0	0	0	0	0
09	10	0	0	0	0	0	0	0	0
12	10	0	0	0	0	0	0	0	0
15	10	0	0	0	0	0	0	0	0
18	10	0	0	0	0	0	0	0	0
21	10	0	0	0	0	0	0	0	0
24	10	0	0	0	0	0	0	0	0
27	10	0	0	0	0	0	0	0	0
30	10	0	0	0	0	0	0	0	0

CURSOS DE IDIOMA FRANCÉS

dirigits per lo professor francés

Mr. Ch. Gougeard

Graduat en la Academia de París, individu matriculat del Consulat general de Fransa, á Barcelona, condecorat á Fransa y á l' extranyer.

Pera 'is que s' dedican al MERS

Se fan un curs de Llenya francesa y de pronunciació correcta y s' apren lo francés en sis mesos, per medi de son método simplifícat, instructiu, sumament interessant y al alcans de totas las inteligencias.

Pera 'isque cursin lo BATXILLERAT

Se donan lissons particulars preparatorias als exámens del Institut de Reus, contentant en castellá las preguntas del primer curs y las del segon curs en un francés correcte; seguint párrafo per párrafo l' ordre de sos respectius programas; ab dos cursos tractats en un estil concís y apoyats d' exemples escullits. (Aquest curs de segon any s' anomena de «Práctica forçada» per ser parlat y escrit exclusivament en francés.)

Pera 'la mateixos futurs batxillers que cursan la assignatura del Francés en l' Institut, ó en qualsevol Colegi, á títol de EXTERNS

Se fan las correccions de sas llibres d' apunts, ab explicacions complementarias, fins al punt de que s' quedin completament enterats dels objectes tractats perque una gramática sens explicacions es un cos sense ánima.

Horas convencionales.—Preus limitats

Direcció: Arrabal Sant Pere, 1, segon.—Reus.

NOTA.—Als senyors gustosos de seguir un d' aquests tres cursos, s' aconsella comprar avans, per UN RAL en la impremta de Carreras y Vila, arrabal baix Jesús 4, lo primer quadern del curs simplifícat de Gramática francesa pera 'is dels espanyols; per Mr. Ch. Gougeard y aixó pera enterarse de son prefaci y formarse una idea de la claretat y concisió del text de sa obra.

Advertencia important: Dits cursos no exigeixen compras de llibres; pera seguir lo primer basará comprar cada mes un quadern de man método simplifícat, en casa dels citats impresors; per los cursos preparatorios als exámens del Institut de primer y segon any, basta la adquisició de sos programas correspondents que valen sols CUATRE RALS, en casa de son autor Sr. D. Lluís de Olavarrieta Lacalle, arrabal de Sant Pere, 15, tercer.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., metejan de mucositats l'aparat respiratori tan sols presentant un al anarsen á dormir y altre á la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT: en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsá 6 rals.

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Febrer directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Febrer lo vapor «Provence»
lo dia 26

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.^a, Plasse de Palacio.—Barcelona.

SECCIÓ

Administración de Correos